

OBCHODNÍ ZÁVOD / dříve podnik/

Podnikatel uskutečňuje svou hospodářskou činnost prostřednictvím OZ.

Podle nového OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU /dříve obchodního zákoníku/ je to **organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti.**

= soubor hmotných, nehmotných a osobních věcí, práv a jiných hodnot, které slouží k PODNIKÁNÍ.

OBCHODNÍ MAJETEK = soubor věcí a závazků, které slouží k podnikání

ČISTÝ OBCHODNÍ MAJETEK = majetek po odečtení závazků /dluhů a úvěrů/

VLASTNÍ KAPITÁL = vlastní zdroje financování obchodního majetku, jeho součástí je

ZÁKLADNÍ KAPITÁL = souhrn vkladů jednotlivých společníků

Při své činnosti má OZ **NÁKLADY** = spotřeba výrobních činitelů vyjádřená v penězích

a získává **VÝNOSY** = výkony, které získává svou činností, vyjádřené v penězích

VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ = **VÝNOSY – NÁKLADY /ZISK NEBO ZTRÁTA/**

ZNAKY OBCHODNÍHO ZÁVODU /OZ/

PRÁVNÍ SAMOSTATNOST = způsobilost k právům a povinnostem

právo jednat svým jménem v právních vztazích

/dodavatelsko - odběratelské vztahy/

vystupuje pod obchodním jménem = FIRMA

EKONOMICKÁ SAMOSTATNOST = samostatně hospodaří

ze svých **VÝNOSŮ** hradí **NÁKLADY** a dosahuje **ZISKU**

rozhoduje o předmětu podnikání a o použití svých zdrojů

na TRHU vystupuje jako samostatný **SUBJEKT**

MAJETKOVÁ SAMOSTATNOST = vybavenost **MAJETKEM**:

dlouhodobý – budovy, stroje, auta

oběžný – zásoby, pohledávky, peníze

SAMOSTATNOST V ROZHODOVÁNÍ – o vnitřním organizačním uspořádání

o způsobu řízení

ČLENĚNÍ OBCHODNÍCH ZÁVODŮ

1. Podle PŘEDMĚTU ČINNOSTÍ

a/ OZ vyrábějící hmotné **STATKY** /výrobky/

- **TĚŽEBNÍ** – těžba surovin /ropa, železná ruda, uhlí/
- **ZEMĚDĚLSKÉ** – výroba zemědělských výrobků /mléko, maso, obilí/
- **ENERGETICKÉ** – výroba a distribuce energie
- **ZPRACOVATELSKÉ** – výroba statků pro další výrobu nebo pro obyvatelstvo

b/ OZ poskytující SLUŽBY – pro jiné firmy /doprava, skladování, obchod/
pro obyvatelstvo /vzdělávání, zdravotní péče/

2. Podle VELIKOSTI /podle počtu pracovníků/ do skupin

- malé /několik desítek pracovníků/
- střední /několik set pracovníků/
- velké /nad 500 pracovníků/

Nejvíce je malých a středních OZ. Charakteristickým znakem je PRUŽNOST. Dokáží rychle reagovat na změny v ekonomice /poptávka, inovace/.

Velké OZ mají největší význam v národním hospodářství, nositelé technického pokroku /těžké strojírenství, paliva a energetika/.

3. Podle DĚLBY PRÁCE

rozdělení OZ podle odvětví NH /zemědělství, lesnictví, těžební průmysl, zpracovatelský průmysl, stavebnictví, obchod, služby/

4. Podle VZTAHU ke STÁTNÍMU ROZPOČTU

a/ podnikatelské subjekty – činnost hradí samofinancováním

$$\text{VÝNOSY} - \text{NÁKLADY} = \text{HV} / \text{ZISK} /$$

b/ organizace územně správních celků /dříve rozpočtové/

zřizovány státem /školství, obrana, bezpečnost/

+ ministerstva a soudy. Výdaje hrazeny ze státního rozpočtu.

c/ příspěvkové – zabývají se převážně kulturní, vzdělávací, inf. a zábavní činností /divadla, kina, muzea, akademie věd, nemocnice/. Příspěvky ze SR.

5. Podle ROZSAHU PŮSOBNOSTI

místní = v obci /městská doprava, řezník/

regionální = v regionu /stavební OZ, regionální tisk/

republikové = stát /pošta, železnice/

mezinárodní = více států /Coca-Cola/

6. Podle FORMY VLASTNICTVÍ

STÁTNÍ = majetek svěřuje stát OZ do užívání, ten s ním hospodaří

SOUKROMÉ = soukromá osoba jej vkládá do podnikání

SPOLEČNÉ /PARTNERSKÉ/ = majetek je vytvořen vklady několika osob

7. Podle PRÁVNÍ FORMY

firmy JEDNOTLIVCŮ

OBCHODNÍ SPOLEČNOSTI

DRUŽSTVA

STÁTNÍ PODNIKY

OSTATNÍ /podniky se zahraniční majetkovou účastí, holding, tiché společenství/

